

Una nova etapa històrica.

Conferència de Joan Comorera, pronunciada el 12 de juny de 1943, en una assemblea de militants del PSUC residents a Mèxic DF, amb motiu de la dissolució de la Internacional Comunista.

(...)

Si cada Partit Comunista haurà de fer front a una agreujada ofensiva de les enemics que van de Hitler, passant per Franco, a Prieto, no dubtem pas, companys, que contra el PSUC es desenvoluparan esforços majors. El PSUC és un partit d'unitat, és el Partit únic del proletariat. Com a precedent, és funest per a tots els anti-unitaris, per a tots els enemics del moviment obrer. Com que aquest actua en la política catalana i espanyola, fa molta nosa a molts i en farà més el dia del recobriment: contra el PSUC, es mobilitzaran els enemics de la unitat obrera, tots els arribistes i aventurers que en un PSUC afeblit hi veuran la possibilitat de viure, que amb un PSUC fort i en progressió constant hi veuen la seva liquidació definitiva. Contra el PSU, lluitaran certs sectors republicans, els quals no poden renunciar a les facilitats i a les complicitats que trobaren en un moviment obrer dirigit per individus sense principis, per petits burgesos enrabiats, sense conseqüència ni perspectiva revolucionària. Contra el PSUC lluitaran la social-democràcia espanyola, els buròcrates desclassats del moviment obrer espanyol, perquè no renunciaran a tenir mai sigui una capelleta a Catalunya, perquè un sòlid moviment obrer català, pel volum enorme del proletariat català en el conjunt del proletariat espanyol, posarà punt final a «escalafons» i «drets passius».

Com podem fer front a les tasques i els perills?

Primerament, cal establir una severa vigilància revolucionària. L'enemic que per tots els mitjans tracta d'infiltrar-se en els nostres rengles, ja ha llançat dues sagetes emmetzinades. Havent-se dissolt la Internacional Comunista, diuen:

El PSUC s'ha d'independitzar del PCE, res no té a veure amb el PCE.

No essent secció de la IC, el PSUC s'ha d'incorporar al PCE.

Una sageta pels companys catalans fàcils encara a les reaccions nacionalistes petit-burgeses. Una segona sageta pels companys espanyols que no han

enterrat definitivament el «plumero» de Don Clodoaldo ⁽¹⁾. L'objectiu de la grollera maniobra és clar separar el PSUC del PCE, fer-los barallar per batre'ls per separat, en profit i glòria de Franco i la Falange. Amb la Internacional, els dos partits comunistes de l'Estat espanyol estaven units fraternalment, lluitaven colze a colze contra Franco, la Falange i Hitler. Sense la Internacional la nostra unitat fraternal esdevé més ferma, més sòlida, si calgués. Amb la Internacional la pedra de toc de la bolxevització en els rengles del PSUC era la comprensió exacta que el nostre aliat fonamental i permanent és, no el partit francès o l'anglès, o el xinès, sinó el Partit Comunista d'Espanya. Sense Internacional aquesta prova per a mesurar el nostre grau de bolxevització, esdevé més precisa, més sensible. Més units que mai el PSUC i el PCE continuarem la nostra lluita contra Franco, la Falange i Hitler, contra els enemics emboscats en el moviment obrer, per la independència d'Espanya, per les reivindicacions nacionals de Catalunya, per una Espanya recobrada sota el signe de la unitat orgànica política i sindical de la classe obrera. Contra la nostra unitat monolítica, res no hi valdrà companys!

Segonament, hem d'aclarir què volem ésser:

Un partit de «pocs i purs», un partit d'aquells que acaben per ésser pocs i no purs? Recordem les paraules del nostre Lenin:

«Aquest tipus (Trotsqui i altres com ell) són característics, en tant que runes de formacions històriques d'ahir, dels temps en els quals el moviment obrer de masses a Rússia (i aquí poseu-hi Catalunya) dormia encara, i qualsevol grupet disposava «d'espai» per presentar-se com a tendència, com a grup o fracció, en una paraula, com una «potència» que tracta d'unificació amb altres.»

¿Us plau, companys, la perspectiva d'un PSUC degenerat en una capelleta, en un sector sense ressò en el moviment obrer, sense suc ni bruc, a la cua de tots els esdeveniments, pietós petit col·lectiu de «caps de brot» sense altra aspiració que la d'esdevenir cadascun «cap d'arengada»?

Tercerament, també hem d'aclarir la nostra ideologia.

⁽¹⁾ Personatge de caricatura que representava la idiosincràsia centralista, anticatalana i conservadors. Nota de l'edició.

¿Volem retornar a la socialdemocràcia, en aliança amb els residus anarco-sindicalistes? La socialdemocràcia és un cadàver insepult que empudega l'ambient. La socialdemocràcia russa va servir als generals blancs i als exèrcits intervencionistes contra la Revolució d'Octubre. La socialdemocràcia alemanya va lliurar-se sense lluitar a uns caporals de Hitler. La socialdemocràcia anglesa va arribar al poder per a lliurar-lo a Chamberlain. La socialdemocràcia espanyola va ésser la força fonamental de la República i als dos anys i mig, la República va caure en mans dels filo-feixistes. La socialdemocràcia francesa va ésser al poder a França, recolzant-se en el moviment de masses més profund que hagi conegut França, i als pocs mesos inventà el Comitè de No-Intervenció, va esdevenir «valet de chambre» de Chamberlain i de les «200 famílies franceses» i mesos després va obrir les portes del poder als Deladier i Bonnet, clamà la guerra contra la URSS en ajut de la Finlàndia de Mannerheim, votà la destitució anticonstitucional dels diputats comunistes, i els dos terços dels seus diputats –símbols del «cretinisme parlamentari»– votaren el lliurament de la República a Pétain, la «revolució nacional» feixista de Pétain, la col·laboració amb els alemanys, car, segons la filosofia d'un dels seus «grans» líders, «valia més viure hitlerià, que morir francès». La socialdemocràcia finlandesa s'ha aliat amb Hitler en la guerra contra la URSS i les Nacions Unides. La socialdemocràcia sueca controla el govern que ha pactat amb Hitler el pas per territori suec de tropes, armes i municions contra la Unió Soviètica i contra els «germans escandinaus» de Noruega. La socialdemocràcia noruega controlà el govern que deixà fer als Quislings ² que obriren el fiord d'Oslo i el port de Bergen a l'esquadra de Hitler. La socialdemocràcia danesa en el poder, no disparà un tret contra els nuclis invasors i tot seguit començà a col·laborar amb ells i segueix col·laborant-hi, i així anirà fent mentre els nazis no se'n cansin. I així a Holanda i a Bèlgica. I així arreu. En tota l'Europa sotmesa són abundosos els Spinasse, els Faure, els De Mann, els anarco-sindicalistes Belin, servidors «abnegats» dels nazis ¿Què voleu, doncs, companys? ¿Us plau la perspectiva d'un PSUC transformat en apèndix del «socialisme» merdificat del Sr. Prieto?

⁽²⁾ Quisling, polític noruec conegut per la seva col·laboració amb els invasors nazis. El seu nom esdevingué sinònim de traïdor. Nota de l'edició.

Hem de convertir-nos, per miracle de Sant Jordi, en nacionalistes petit burgesos? Prepareu-vos, aleshores, a exaltar el nacionalisme carrincló de la classe obrera catalana, a provocar, de contracop, el nacionalisme agressiu de la classe obrera espanyola; a servir un bon plat gratis a la burgesia catalana, a la burgesia espanyola, a les castes tradicionals enemigues sense cura de Catalunya i d'una Espanya progressiva, a celebrar cada any moltes jornades «patriòtiques», ben mudats i florits amb ramells compostos de clavells i ginesta, amb sidral a tot drap. Quins aplecs no faríem! –Després d'això, la comunitat arranjarà la resta! – Us plau, companys la perspectiva d'un PSUC que canviés la falç i el martell, per Sant Jordi i el Drac?

En quart lloc, quina estructura volem tenir?

Malgrat que Lenin hagi dit que un partit amb fraccions és una unitat exterior i una olla de grills interior, ¿hem de voler un PSUC amb fraccions? Tindríem saviassos, per donat i per vendre. Discutiríem fins a perdre l'alè. Ens barallàrem sense, però, esgarrapar-nos massa fort, car sempre estariem «entre cavallers»! La classe obrera ens tractaria a puntades de peu, però això sí, els «enxufes» serien per a nosaltres. I d'haver-hi, l'any de la picor un imperi, seríem a Xauxa. Us plau, companys, la perspectiva d'un PSUC degenerat, corromput, traïdor a si mateix, a la classe obrera i al nostre poble, d'un PSUC format per solemnes, estantissos, picaplets presidents de Jurats Mixtos?

Pel que toca a l'anarco-sindicalisme, no val la pena ni de parlar-ne. La tràgica experiència faista ha estat definitiva per a nosaltres, per a la classe obrera catalana, per a tot el nostre poble.

Bé, companys, parlem seriosament!

El Partit Socialista Unificat de Catalunya, és un Partit de masses, marxista-leninista, d'estructura centralista democràtica, de disciplina conscient, admesa i no imposada mecànicament, però severa. És el Partit dirigent de la classe obrera catalana, de la lluita del nostre poble contra Franco i Falange, contra el nazi-feixisme, un partit freturós d'assimilar l'experiència del gran Partit de Lenin i Stalin. És el partit nacional de Catalunya, el Partit que, en enarborar cada dia més alta i més consegüentment la bandera de l'internacionalisme proletari, resoldrà, a l'ensem, la reivindicació històrica fonamental proletària i el nostre

problema nacional. Un dia, el més gloriós de la història catalana, els partits obrers catalans varen trobar el camí de Lenin. En ell estem, per ell seguirem endavant, ningú no en traurà! Tenim davant nostre, lluites aferrissades, esforços suprems, pèrdues doloroses de militants benvolguts, però si som durs amb nosaltres mateixos, dialèctics conseqüents, bolxevics incorruptibles, en una perspectiva no llunyana arribarem a la fita cobejada, per la voluntat increbantable d'obriers i pagesos, de la menestralia revolucionària i dels intel·lectuals progressius, de la Catalunya autèntica i combatent! Car, el de Lenin, és el camí de la victòria.

L'avui i el demà de Catalunya.

És així, companys, com ens hem de plantejar els problemes d'avui, com hem de respondre a aquells que s'inquieten pel demà. Hi ha companys que s'inquieten pel demà, arran la dissolució de la Internacional Comunista. I es pregunten què farem, què succeirà, si no cal preparar des d'ara una nova forma d'organització internacional. Naturalment, la inquietud és legítima, però no és justa.

Com serà el món de demà, com ens comportarem nosaltres en un món que per ara és una incògnita? Un món tant més incògnit, com és profunda la crisi històrica de la humanitat, com cert és que la guerra en si mateixa i la victòria militar de les Nacions Unides obren una nota etapa històrica. Però ja que el problema s'ha plantejat, especulem un xic, si us plau.

Què pot ocórrer demà, què farem nosaltres, demà? Pot ocórrer que la guerra acabi en pau negociada i que bona part del món vagi pel camí d'un filo-feixisme amb careta democràtica, i aleshores la nostra tasca seria una. Pot ocórrer que la guerra acabi amb la victòria militar de les Nacions Unides –i així serà– i que el món vagi resoltament a una reconstrucció sobre les runes gegantines produïdes pel nazi-feixisme, sense, però, oferir-nos una característica central, i aleshores la nostra tasca seria una altra. Pot ocórrer que, malgrat la victòria militar de les Nacions Unides, el món sigui un trencaclosques de contradiccions, de règims populars en oposició a règims opressius, per la interferència de factors aliens a les nacions en reconstrucció i aleshores la nostra tasca seria una altra. Pot ocórrer que, malgrat la victòria militar de les Nacions Unides, per la pressió de forces exteriors controlades per elements

reaccionaris que haurien fet la guerra malgrat ells mateixos, el món passi per un període indefinit de xocs violents, en cada país, entre reacció i revolució, entre reaccionaris entestats a mantenir el passat amb trajos nous i els demòcrates que no renunciaran mai a una democràcia veritable, sense camuflatge ni emboscats, i aleshores la nostra tasca seria una altra. Pot ocórrer que, malgrat la victòria militar de les Nacions Unides, el món esdevingui momentàniament, per la pressió de les forces exteriors ja esmentades, un mosaic de monarquies conservades i de monarquies restaurades, o de directoris militars (no heu llegit les falòrnies «apolítiques» del General Giraud?) freturosos de mantenir «l'ordre», d'assegurar la construcció «pacífica», i aleshores la nostra tasca seria una altra. Pot ocórrer que malgrat la bona «voluntat» dels reconstructors a cop d'estaca, dels qui viuen en un passat condemnat a mort, els pobles i, especialment, els pobles europeus plens d'experiència, escarmentats d'escoltar paraules boniques i de sofrir fets lletjos, es resolguin a llençar per la borda prejudicis i privilegis, «protectors» i «gent d'ordre», a crear el nou veritable mil·leni de pau, de progrés, de benestar, de llibertat, de democràcia, a organitzar-se en repúbliques socialistes, i aleshores la nostra tasca no seria la de trobar una nova forma d'organització internacional del moviment obrer, sinó la forma d'organització internacional dels pobles definitivament alliberats. I, encara, en aquest aiguabarreig de possibilitats, caldria intuir en quin «pot ocórrer» encaixaria Catalunya, per tal de fixar les tasques del PSUC, les tasques que específicament ens corresponen.

Com veieu, són completament eixorques les especulacions sobre el demà. No hem de malmetre en elles ni un bri de la nostra força. Els comunistes no especulem sobre el demà. Els comunistes assegurem el demà treballant amb la màxima energia, sense reserves ni maniobres, avui, vivint en lluita cada minut de la nostra vida, tenint com a guiatges permanents el mètode dialèctic, els interessos polítics vitals del moviment obrer en el seu conjunt, les particularitats de la situació històrica concreta i les tasques que es dedueixen directament d'aquesta situació. Els comunistes tenim el nostre punt d'arribada: volem realitzar el socialisme, pas primer per a construir el comunisme. I això, no és una especulació, sinó una afirmació que tothom pot entendre.

L'avui i el demà de Catalunya, companys, és i serà essencialment, com és avui i com sigui demà el nostre Partit. I no ens podem plantejar el problema d'altra manera.

¿Què significa, companys, per l'avui i pel demà de Catalunya, un PSUC afeblit, corsecat per les fraccions, incapaç d'assimilar el marxisme-leninisme, que abandonés la bandera de l'internacionalisme proletari, un PSUC oportunista i sense una fe increbantable en la classe obrera i en la continuïtat combativa del nostre poble? En les lluites d'avui significa liquidar l'avantguarda combatent i dirigent del nostre poble contra Franco i Falange, el reforçament de Franco i de Falange i el camí lliure d'obstacles per a la realització dels plans de guerra hitlerians, del règim (...) franquista, una perllongació indefinida del martiri de Catalunya i una disminució substantiva dels factors que han de salvar-la de la destrucció física. Pel demà de Catalunya, significa: la dispersió del moviment obrer, la impossibilitat, per tant, d'aconseguir la Central Sindical Única, l'aliança permanent amb la pagesia, la incorporació massiva de la menestralia revolucionària i de la intel·lectualitat progressiva al moviment d'autèntica alliberació nacional; el lliurament de la política catalana a arribistes, a demagogs xerraires i aventurers; noves aventures pseudo-revolucionàries, car els obrers catalans no es resignarien a ésser espectadors passius de l'esfondrament general; el triomf de la reacció, després de nous estralls, car el nostre poble, encara que desorientat i enganyat, no es lliuraria mansament; la repetició a casa nostra de la història de la post-guerra anterior, car el proletariat català privat de la seva avantguarda revolucionària i dirigent, no tindria ni la força ni la clarividència per a impedir-ho; el sotmetiment de la classe obrera a noves i brutals formes d'explotació, l'ajornament indefinit de les realitzacions nacionals de Catalunya.

¿Què significa, companys, per l'avui i pel demà de Catalunya un PSUC fort, monolític, homogeni, marxista-leninista, internacionalista proletari, de la disciplina bolxevic, un PSUC immune a l'oportunisme, lligat a les masses, de fe increbantable en la classe obrera i en la continuïtat combatent del nostre poble? En les lluites d'avui, significa: el reforçament sistemàtic de l'avantguarda combatent i dirigent del nostre poble, l'assoliment de l'Aliança de Catalunya, la creació de l'òrgan dirigent dels catalans combatents, la transformació de

l'actual resistència activa en guerra popular, en guerra nacional contra Franco i Falange, contra la guerra hitleriana; un cop mortal al règim (...) franquista, l'escurçament del martiri que sofreix Catalunya, obrir tots els camins a les realitzacions obreres i nacionals. Per al demà de Catalunya, significa: la consolidació definitiva de la unitat política obrera, la creació ràpida de la Central Sindical Única, l'aliança permanent amb la pagesia, la incorporació als nostres rengles de la menestralia revolucionària, de la intel·lectualitat progressiva, promoure un moviment nacional de profunditat i perspectiva sense parió, ni pel volum present ni per la transcendència històrica, en la nostra vida nacional; l'aprofitament de les condicions que existeixen per a crear una Catalunya progressiva, lliure, una democràcia capaç de realitzar el gran principi de Stalin: «El millor capital és l'home»; l'emancipació de la classe obrera en el si d'una democràcia autèntica, la materialització de les reivindicacions nacionals de Catalunya.

I això, companys, no són especulacions, sinó afirmacions substantives a l'abast de tothom.

(...)

El document complet es pot consultar a l'Arxiu Massip (Joan Comorera) de la Biblioteca del Pavelló de la República de la Universitat de Barcelona.